

**اختلافات از مهاجران و اتحادیه، به نحوه برخورد با کرملین هم رسید**

# تکان‌های گسل روس داخل اروپا



نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه، در جریان دیدار با دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در پاریس.

**۱۲ دورنما**
**دکتر سید رضا میرطاهر**

اول تیر با تمدید تحریم‌های بخش انرژی، مالی و نظامی روسیه تا پایان ماه ژانویه ۲۰۱۷ موافقت کردند. انتظار می‌رود وزاری خارجه اتحادیه اروپا در چند روز آینده رسماً اعمال تحریم‌های روسیه را به تصویب برسانند. اتحادیه اروپا روز جمعه نیز طی نشستی با حضور نمایندگان کشورهای عضو، رسماً تحریم‌هایی را که پس از الحاق جزیره کریمه به روسیه در سال ۲۰۱۴ علیه این کشور تصویب کرده بود، به مدت یک سال تا ۲۳ ژوئن ۲۰۱۷ تمدید کرد. تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه روسیه شامل ممنوعیت سرمایه‌گذاری و واردات محصولات از شبه جزیره کریمه به این اتحادیه نیز می‌شود. اتحادیه اروپا و آمریکا از سال ۲۰۱۴ به دلیل بحران اوکراین و این اتهام که مسکو در امور داخلی این کشور دخالت می‌کند، مجموعه تحریم‌های ضروسعی وضع کرده‌اند که با اقدام متقابل روسیه مواجه شده است.

**■ اقدام ایتالیا**

با این همه در اقدامی بر خلاف رویه کنونی اتحادیه اروپا، ایتالیا اقدام به گسترش روابط تجاری و اقتصادی با روسیه کرده است. «ولادیمیر پوتین» رئیس جمهوری روسیه در پایان مذاکره با «متنورتزی» نخست‌وزیر ایتالیا اعلام کرد که در حاشیه همایش بین‌المللی اقتصادی سن پترزبورگ چندین قرارداد همکاری اقتصادی به ارزش تقریبی یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون یورو بین دو کشور امضا شد. به گفته پوتین، روسیه و ایتالیا در صدور فعال سازی روابط در زمینه بازرگانی و مبادلات تجاری هستند. در عین حال پوتین در نشست بین‌المللی اقتصادی سن پترزبورگ ضمن اشاره به بی‌اثر بودن تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه این کشور، اعلام کرد شرکت‌های اروپایی همچنان خواستار همکاری با مسکو هستند. رئیس جمهوری روسیه تصریح کرد مقام‌های کشورهای عضو اتحادیه اروپا نباید به اشتیاق شرکت‌های اروپایی برای همکاری با روسیه بی‌توجهی کنند، بلکه باید با توجه به آن سیاست‌گذاری کنند. پوتین افزود نشست بین‌المللی اقتصادی سن پترزبورگ نشان داد که شرکت‌های اروپایی دلیلی نمی‌بینند که اشتیاقشان برای همکاری با روسیه را بپنهان کنند. در همین چارچوب برای کشورهای اروپایی اشکاف اتحادیه اروپا در صورت کنونی در زمینه تحریم‌ها علیه روسیه هستند. «سیاستین کورتز» وزیر امور خارجه ارتیش نیز خواستار لغو تدریجی تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه روسیه شده است. به گفته کورتز، روسیه مرحله به مرحله تحریم‌ها علیه مسکو نتواند را در قبال توافقنامه مینسک عمل کند، آنگاه اتحادیه اروپا باید به تدریج تحریم‌ها علیه این کشور را لغو کند.

همچنین فرانک والتر اشتاین وزیر امور خارجه آلمان روز یکشنبه در سخنانی گفت: اتحادیه اروپا در صورت مشاهده پیشرفت روسیه در عمل به مفاد پیمان مینسک، باید تحریم‌های وضع شده علیه این کشور را به تدریج لغو نماید. این اظهارات وزیر خارجه آلمان از اختلافاتی عمیق در درون ائتلاف حاکم بر آلمان بر سر سیاست‌های این کشور در قبال روسیه حکایت می‌کند. حزب سوسیال دموکرات آلمان که اشتاین مایر یکی از اعضای آن

است، در مقایسه با حزب محافظه کار «آنگلا مر کل» صدر اعظم آلمان، از موضعی آشتی‌جویانه‌تر در قبال روسیه حمایت می‌کند.

**■ اختلاف اوکراین و آلمان**

«پاولو کلیچکین» وزیر خارجه اوکراین اواسط خرداد ۱۳۹۵ در دیدار از آلمان با «فرانک والتر اشتاین مایر» وزیر خارجه آلمان درباره بحران کنونی در شرق اوکراین و نیز آینده تحریم‌ها علیه روسیه مذاکره کرد. در حالی که اشتاین مایر طرفدار اجرای سزای و کاری گام به گام برای لغو تحریم‌های روسیه بود، اما هم‌اتای اوکراینی وی لغو یا کاهش تحریم‌ها علیه روسیه را منسروط به اجرای کامل مفاد توافقنامه «مینسک-۱» اعلام کرد. وزیر خارجه آلمان پیشتر اعلام کرده بود که در صورت پیشرفت قابل توجه روسیه در اجرای مفاد توافقنامه مینسک، یک مکانیسم گام به گام برای لغو تحریم‌های روسیه اتخاذ شود. اما وزیر خارجه اوکراین در مقابل تأکید کرده که لغو یا کاهش تحریم‌ها علیه مسکو نتواند باید پس از اجرای کامل مفاد توافقنامه مذکور از سوی روسیه به مرحله اجرا در آید.

به نظر می‌رسد بروز اختلاف بین آلمان و اوکراین درباره نحوه برخورد با روسیه اساساً به دلیل اختلاف منافع آنها در رابطه با مسکو است. از دیدگاه دولت فریگری اوکراین، روسیه با مداخله در شرق اوکراین و حمایت مستمر از مخالفان روس‌گرا در این منطقه، تمامیت ارضی و ائتلاف حاکم بر آلمان را تهدید جدی مواجه کرده است. اما از دیدگاه آلمان که در بین کشورهای اتحادیه اروپا تا قبل از بحران اوکراین بیشترین مرادوات



دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

دمیتری مدویدوف، رئیس‌جمهور روسیه، در جریان دیدار با کاترین آشتون، رئیس‌جمهوری اتحادیه اروپا، در بروکسل.

هیلاری ملاحظه‌کاری رئیس‌جمهور کنونی را کنار می‌گذارد

## گزینه نظامی سوریه در کاخ سفید پسااوباما

معاون رئیس‌جمهور امریکا گفته که مسائل طرح شده از سوی دیپلمات‌ها از مدت‌ها قبل مورد بحث و بررسی دولت قرار گرفته و نتیجه‌ای در پی نداشته‌است. جنیفر فریدمن، سخنگوی کاخ سفید، سیاست رئیس‌جمهور امریکا را مطرح کرده که به ادعای وی، دنبال راه‌حل نظامی در بحران سوریه نیست و این روند به همین صورت باقی می‌ماند جان کری مبنای درخواست دیپلمات‌ها را از نظر حقوق بین‌الملل به چالش کشیده و می‌گوید که «اساس قانونی بمباران نیروهای بشار اسد در غیاب قطعنامه‌ای از جانب سازمان ملل چیست؟» و علاوه بر این به حضور نظامیان روس در سوریه اشاره می‌کند که چنین تصمیمی می‌تواند به رو در رویی نظامی بین امریکا و روسیه ختم‌نشود. بنابر این پاسخ رسمی به درخواست دیپلمات‌ها منفی است و کری هم سعی کرده در جلسه خود با هشت نفر از آنها تأکید بر همین پاسخ داشته باشد. با وجود این، رسانه‌های شدن نامه دیپلمات‌ها و خبر جلسه هشت نفر از آنها با وزیر خارجه می‌تواند نشانه یا پیش‌در آمدی برای تغییر سیاست امریکا در بحران سوریه و به این نکته قابل توجه که مدت زمان زیادی تا پایان ریاست جمهوری باقی نمانده‌است.

**■ نگاه به پسااوباما**

انتخابات ریاست جمهوری امریکا روز سه‌شنبه هشتم نوامبر امسال برگزار می‌شود و جانشین اواما از ابتدای ژانویه سال بعد میلادی یا به عبارتی، تا شش ماه دیگر وارد کاخ سفید می‌شود. حالا سؤال بزرگ امریکایی این است که سیاست او در بحران سوریه چه خواهد بود و آیا او میراث‌دار اواما در این بحران خواهد بود یا اینکه سیاستی به کل متفاوت را برای دوره پسااوباما رقم خواهد زد؟ باید توجه داشت که پیش‌بینی تغییر چندین بعید نیست. هر چند که هنوز تا کنواسیون‌های وزارت خارجه و رأی هیئت‌های کنترل‌ر برای اعلام ناسد رسمی زمان باقی مانده اما نظر عمومی این است که دونالد ترامپ از طرف جمهوری خواهان

و هیلاری کلینتون از سوی دموکرات‌ها برای رقابت انتخابات ریاست جمهوری انتخاب می‌شوند. ترامپ با وجود اظهارنظر‌های جنجالی در زمینه‌های مختلف نسبت به بحران سوریه و احتیاط رفتار کرده و مخالفت خود را با مداخله نظامی در این کشور اعلام کرده هر چند معتقد به



ایجاد مناطق امن در سوریه است که البته هزینه چنین اقدامی را به عهده کشورهای عرب منطقه می‌داند. نکته جالب اینجا است که هیلاری سفید در ابتدای ۲۰۰۹ یک اصل در نظر گرفته بود مبنی بر عدم استفاده مستقیم نیروی نظامی در جنگ‌های منطقه‌ای و به‌ویژه خاورمیانه همین اصل بود که باعث شد او در جنگ داخلی لیبی و ائتلاف ناتو و متحدان منطقه‌ای آن علیه نیروهای سرهنگ قذافی، بیشتر نقش لجستیکی را برای نیروهای خود در نظر بگیرد و معلوم بود که حاضر نیست برای برآوردن امیدهای متحدان منطقه‌ای خود نیروهایش را به باتلاق سوریه بفرستد حتی اگر هم محدود به نیروی هوایی امریکا بشود. با این وجود، حدود سه سال قبل که موضوع استفاده از سلاح شیمیایی در غوطه شرفی واقع در حومه دمشق، پایتخت سوریه و هجمه رسانه‌ای علیه دولت سوریه پیش آمد، او دیگر نمی‌توانست رویه قبل را ادامه بدهد و باید اقدامی انجام می‌داد. با این وجود، نتیجه کار در نهایت چیزی نبود که امیدهای متحدان منطقه‌ای امریکا را برآورده کند چراکه پاپس کشیدن بریتانیا از اعزام نیرو و تردید اوامان نسبت به همراهی فرانسه با نیروهایش باعث شد تا اصل مداخله نظامی دو روز قبل از ساعت صفر یا لحظه حمله نظامی به سوریه در روز دوشنبه دوم سپتامبر ۲۰۱۲ لغو بشود.

**■ بازخوانی مداخله**

از آن موقع تا کنون انتقادهای زیادی نسبت به صرف‌نظر کردن اواما از مداخله نظامی شده و نه تنها متحدان منطقه‌ای او بلکه در داخل امریکا و به خصوص از سوی جمهوری خواهان بارها این انتقاد عنوان شده است. حالا نامه ۵۱ دیپلمات می‌تواند تغییر رویکردی در میان دولتمردان امریکایی باشد. آن‌ها رئیس‌خود را به انتخاب گزینه مداخله نظامی فرامی‌خوانند که می‌تواند نوعی از بازخوانی سه سال پیش باشد اما مسئله اساسی این است که پاسخ به این فراخوان دیپلمات‌ها به چه نوع انجام می‌شود. دست کم در ظاهر امر چنین نشان داده شده که حکام کاخ سفید حاضر به دادن پاسخ مثبت به این فراخوان و تغییر گزینه‌های خود در سوریه نیستند. جو بایدن،

**■ گزینه خطرناک**

مسئله دخالت نظامی امریکا در سوریه موضوعی تازه نیست بلکه باید گفت که امریکا از ابتدای بحران سسوریه در ۲۰۱۱ همواره نیم‌نگاهی به این دخالت داشته، به خصوص اینکه حامیان منطقه‌ای مخالفان مسلح در سوریه و گروه‌های تروریستی امید داشتند که امریکا با مداخله و ورود مستقیم نظامی و دست کم با استفاده از نیروی هوایی خود، روند سقوط نظام سوریه را تسریع ببخشد. این امید به خصوص در میان رهبران دو کشور ترکیه و عربستان سعودی بیش از دیگر کشورها دیده می‌شد و حتی سعودی‌ها زمینه لازم مثل پایگاه‌های هوایی و امکانات فنی راه‌برای انجام چنین مداخله‌ای مدنظر گرفتند.

همچنان برای بلعیدن کامل این اراضی چه در جولان سوریه و چه در کرانه باختری فلسطین از طریق ساخت شهرک‌های یهودی‌نشین تلاش می‌کند. در حالی که به جناح سازش‌گرا وعده داده شده بود که آنها بر اساس قطعنامه‌های ۲۴۲ و ۳۳۸ شورای امنیت سازمان ملل صاحب تشکیل دولت در ۲۲ درصد خاک فلسطین شامل نوار غزه و کرانه باختری خواهند شد اما بعد از دو دهه مذاکره بی حاصل تعداد شهرک‌های صهیونیست‌نشین در کرانه باختری به بیش از نیم‌میلیون نفر افزایش یافته و بیش از ۶۳ درصد این مناطق را بر اساس راهبرد اشغال خزنه به زیر کنترل اسرائیل خود در آورده‌اند. از دیگر سو رژیم صهیونیستی نه تنها از بازگشت آوارگان فلسطینی جلوگیری می‌کند بلکه طرح تشکیل دولت خاصی یهودی را در سر می‌پروراند که در آن اخراج فلسطینی‌های ساکن اراضی اشغالی سال ۱۹۴۸ موسوم به اسرائیل در وهله اول و اخراج تدریجی فلسطینی‌های ساکن کرانه باختری در وهله دوم هدفگذاری شده است و اکنون این رژیم بر هر زمان مناسب‌برای اجرای این اهداف می‌گردد و هر از گاهی از شرایط پیش آمده برای تست این اهداف استفاده می‌کند. این رژیم در حالی از حق بازگشت آوارگان فلسطینی جلوگیری، با ایجاد موج جدید آوارگی تلاش می‌کند که دست‌کم در ۱۴ قطعنامه سازمان ملل به شمارهای ۱۹۴، ۳۹۴، ۱۶۰۴، ۲۱۵۴، ۲۴۵۲، ۲۶۴۹، ۲۶۷۲، ۲۷۸۷، ۲۷۹۲، ۲۹۵۵، ۳۰۷۰، ۳۰۸۹، ۳۲۳۶، ۳۲۴۶ بر حق بازگشت و تعیین سرنوشت ملت فلسطین و در بسیاری دیگر از قطعنامه‌های این سازمان از جمله قطعنامه‌های ۲۴۲ و ۳۳۸ شورای امنیت بر عقب‌نشینی بدون قید و شرط از کرانه باختری و نوار غزه به عنوان مقدمه‌ای برای تشکیل دولت فلسطینی در این مناطق تأکید و تصریح شده‌است.

در چنین شرایطی حرکت عربستان به سمت رژیم صهیونیستی جسارت و اطمینان خاطر این رژیم را به عملی کردن نیت شوم خود افزایش می‌دهد. در چنین وضعیتی حداقل کار دولت‌های اسلامی و عربی جداکردن راه خود از عربستان و مسدود کردن هر راهی است که می‌تواند به عادی‌سازی رابطه با رژیم صهیونیستی منجر شود. البته نباید از این واقعیت غافل شد که مسئله فلسطین و به‌خصوص قدس شریف پیش از اینکه یک مسئله ملی فلسطینی‌ها باشد یک مسئله دغدغه اسلامی است و بر همین اساس دولت‌های اسلامی و از آن مهم‌تر آحاد مسلمانان در برابر آن مسئولیت‌تعریف شده بر عهده دارند.